

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11069599>

TALABALARDA LIDERLIK SIFATLARINI SHAKLLANTIRISHNING IJTIMOIY-PSIXOLOGIK SHARTLARI

Sobirov Feruzbek Eshbolta o'g'li

Toshkent Amaliy Fanlar Universiteti

Pedagogika psixologiya fakulteti 3-kurs talabasi.

Sobirovferuzbek@gmail.com

Tusmatov Shoxrux Rasuljon ugli

Tibbiyotda chet tili o'qituvchisi

CAMU, Markaziy Osiyo tibbiyot universiteti

shoxruxtusmatov4@gmail.com

***Annotatsiya:** Jamiyatda sodir bo'layotgan har qanday jarayonlar muqarrar ravishda yosh avlodning ijtimoiylashuviga ta'sir qiladi. Bu, ayniqsa, o'smirlar uchun to'g'ri keladi, chunki ular xarakterning shakllanishi, o'zini izlash va hayotning o'zini o'zi belgilash traektoriyasi birinchi o'ringa chiqadi. Zamonaviy hayotning dinamikligi va beqarorligi o'smirlarga kuchli ta'sir qiladi. Bularning barchasi o'smir katta bo'lganida duch keladigan jiddiy psixologik muammolarga olib keladi, shuning uchun hozirgi sharoitda o'smir paydo bo'lgan muammolarni hal qilishda yordamga muhtoj. Psixologiya fanida etakchilikni o'rganish shaxsiy xususiyat sifatida belgilanadi va u beradigan effektlar; rollarni farqlash, guruhdagi faollik; ijtimoiy jarayon strukturasi; harakat va xatti-harakatlarga ta'sir ko'rsatish va hokazo.*

***Kalit so'zlar:** Jamiyat, psixologiya, savol yoki muammo, tatqiqot, hayotiy muammo, maqsad.*

SOCIO-PSYCHOLOGICAL CONDITIONS OF FORMATION OF LEADERSHIP QUALITIES IN STUDENTS

Sobirov Feruzbek

Tashkent University of Applied Sciences
3rd year student of Pedagogical Psychology Faculty.

Sobirovferuzbek@gmail.com

Tusmatov Shokhrukh Rasuljon ugli

Teacher of foreign language in medicine
CAMU, Central Asian Medical University

shoxruxtusmatov4@gmail.com

Abstract: Any processes taking place in society inevitably affect the socialization of the younger generation. This is especially true for teenagers, because they are at the forefront of character formation, self-discovery, and self-determination of life's trajectory. The dynamism and instability of modern life strongly affects teenagers. All this leads to serious psychological problems that the teenager will face when he grows up, so in the current situation, the teenager needs help in solving the problems that have arisen. In psychology, the study of leadership is defined as a personality trait and the effects it produces; differentiation of roles, group activity; structure of social process; influencing action and behavior, etc.

Key words: Society, psychology, question or problem, research, life problem, goal.

Tadqiqot vaziyatlari va muammoli vaziyatlar o'rtasidagi farq, bizning fikrimizcha, o'quvchining boshqa talabalar bilan birgalikda ishlashda o'quv topshirig'ini bajarish, mavzuni ishlab chiqish va savolga javob izlashga bo'lgan hissiy ishtiyoqidadir. Bu holat o'qituvchi tomonidan yaratilgan tashqi sharoit va muammoga duch kelganda, uni hal qilish uchun bir guruh talabalarning sa'y-harakatlarini birlashtirish uchun jasoratni qabul qiladigan talabaning ichki shaxsiy etakchilik fazilatlaridan kelib chiqishi mumkin.

Savol yoki muammoga bo'lgan ishtiyoq bunday faoliyatning eng muhim xususiyati hisoblanadi. Shu munosabat bilan tadqiqot vaziyati deganda biz o'quv jarayonida o'quvchida hal etilayotgan muammoga ishtiyoq munosabatlarini yuzaga keltiradigan shart-sharoitlar majmuini tushunamiz. Gap nafaqat faoliyat sub'ekti va ob'ekti, balki o'quv sub'ektlari va boshqa o'quvchilar o'rtasidagi munosabatlar haqida bormoqda. Aynan sub'ek munosabatlari kichik sinf o'quvchisiga o'rganilayotgan muammoni hal qilishda mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga va tashabbus ko'rsatishga, boshqacha aytganda, yetakchi sifatida ajralib turishiga imkon beradi. Yuqoridagi vaziyatda olib boriladigan tadqiqot faoliyati talabalarning bilishning ilmiy usullaridan mustaqil foydalanishini nazarda tutadi. Demak, tadqiqot vaziyatining boshida turgan hayotiy muammoni hal qilish jarayonida talabaning o'zi maqsad qo'yadi, vazifalarni belgilaydi, faoliyatini rejalashtiradi, natijalarni oladi va faoliyatini baholaydi. Hayotiy muammo uning shaxsiy fazilatlariga ta'sir qiluvchi tashqi (bolaga nisbatan) omil sifatida ishlaydi. Muammo ba'zi noaniqlikni o'z ichiga oladi, bu kuchli motivatsion impuls bo'lib, tergov xatti-harakatlarini va haqiqatning tubiga kirish istagini keltirib chiqaradi.

Misol uchun, bizni o'rab turgan dunyoga moslasha oladigan etakchilik sifati ish boshlashdan oldin ham natijani oldindan ko'rishga yordam beradigan tarkibiy qismlarni o'z ichiga oladi. Kelajakda bu sifatning rivojlanishi rahbarga global muammolarni ilgari surishga va ularni hal qilish natijalarini ko'rishga yordam beradi. Bu fazilat, bu odamga ergashishni xohlaydigan boshqa odamlarni o'ziga jalb qiladi. Tadqiqot vaziyatida bu sifatning shakllanishi va rivojlanishi faraz qilishdan boshlanadi. Ushbu turdagi faoliyatda kichik maktab o'quvchisi kelajakdagi natijani kutadi va o'z kuchini qanday va nimaga sarflashni aniqlaydi, maqsadga erishish strategiyasini belgilaydi. Tadqiqot sharoitida mustaqillik, o'z harakatlari uchun mas'uliyat va natijalar uchun ishlash qobiliyati kabi etakchilik fazilatlarini rivojlantirish kichik o'quvchiga qiyinchiliklar oldida taslim bo'lmaslikka, balki maqsadni ko'z oldida ushlab turishga yordam beradi. unga erishish variantlari, o'zining aqlli mahsulotini olish. Maqsadga erishishning turli usullarini sinab ko'rish

atrofingizdagi hayotga moslashish qobiliyatining yana bir komponentini rivojlantirishga imkon beradi: moslashuvchanlik. Bu sizga muammoni chuqurroq ko‘rish, ochish va o‘quv mavzusi doirasidan tashqariga chiqish imkonini beradi, bu esa o‘quv natijasining sifatiga ta’sir qiladi.

Tadqiqot sharoitida tadqiqot ko‘nikmalari shakllanadi va rivojlanadi: muammoni aniqlash, uni hal qilish vositalarini topish, muammoni hal qilish haqida taxmin qilish, axborot bilan ishlash, ma’lumot so‘rash, o‘zaro ta’sir qilish, olingan ma’lumotlardan foydalanish har bir malaka, shu jumladan tadqiqotlar harakatlar majmuidan iborat.

ADABIYOTLAR

1. Krichevskiy R.L. Etakchilik psixologiyasi. M.,2007 yil.
2. Maxmutov M.I. Maktabda muammoli ta’limni tashkil etish.
3. Matyushkin A.M. Fikrlash va o‘rganishdagi muammoli vaziyatlar.
4. Savenkov A.I. Ta’limga tadqiqot yondashuvining psixologik asoslari.